

Στην εποχή των smartphones, Γ. Επτακοίλη και Μ. Πουρνάρα

Να διαβάσετε τα παρακάτω αποσπάσματα από το δημοσίευμα *Στην εποχή των smartphones...* της Γιούλης Επτακοίλη και της Μαργαρίτας Πουρνάρα.

Γιούλη Επτακοίλη, Μαργαρίτα Πουρνάρα Φωτογραφίζουμε, αλλά είμαστε στο φλου

Με τη χρήση smartphones αυτό που πραγματικά έχει «ανθήσει» είναι η φωτογραφία. Έχουμε γίνει παθιασμένοι φωτογράφοι και φυσικά οι κάμερες στα κινητά εξελίσσονται διαρκώς. Τι πιστεύει ένας επαγγελματίας φωτογράφος που έχει δουλέψει με smartphone; [...]

Το 2009, ο Καμίλο Νόλας αποφάσισε να κάνει ένα καλλιτεχνικό πείραμα ως υπότροφος του Fulbright στη Νέα Υόρκη. Τράβηξε μέσα σε 6 μήνες έξι χιλιάδες εικόνες με το κινητό του.

«Ήθελα να διερευνήσω αυτήν τη δυνατότητα της νέας τεχνολογίας και να πειραματιστώ. Ήταν μια εξαιρετικά εποικοδομητική εμπειρία, που με εξοικείωσε με τα νέα μέσα. Νομίζω, το μεγαλύτερο θέμα που προέκυψε από την έλευση των smartphones και μετά δεν είναι ότι ο καθένας μπορεί να γίνει επαγγελματίας φωτογράφος, διότι δεν μπορεί, αλλά το ότι έχει ευτελιστεί πολύ η ίδια η εικόνα. Βομβαρδιζόμαστε καθημερινά από τέτοιο όγκο οπτικών βιωμάτων, που ακόμα και αν δούμε κάτι συγκλονιστικό, μπορεί να μην του δώσουμε τη σημασία που πρέπει ακόμα και να το θεωρήσουμε προϊόν photoshop. Είναι σαφές ότι έχει αλλάξει ο τρόπος που βλέπουμε και νομίζω ότι το μόνο που μπορεί να σώσει τους καλλιτέχνες φωτογράφους δεν είναι η προσπάθεια εντυπωσιασμού ή η διαρκής αναζήτηση του ξεχωριστού, αλλά η αφοσίωση σε μακροχρόνια πρότζεκτ, που αφήνουν τη σφραγίδα τους στον χρόνο».

«Παράλληλα έχει αλλάξει και η αφομοίωση των εμπειριών μας», επισημαίνει ο Καμίλο Νόλας. «Παρακολουθούσα πρόσφατα μια ομάδα μαθητών από τις ΗΠΑ που πραγματοποιούσε επίσκεψη στην Ακρόπολη με τον καθηγητή τους και έναν ξεναγό. Δύο έφηβες κρατούσαν ένα selfie stick και ενώ ήταν εξουθενωμένες από την

κούραση, κάθε τόσο φορούσαν ένα ψεύτικο χαμόγελο και έκαναν μια λήψη με φόντο την Αθήνα.

Ήταν μια “μάσκα” που μπαινόβγαине στο πρόσωπό τους. Αναρωτιόμουν ποιες θα είναι οι αναμνήσεις τους όταν γυρίσουν πίσω στην Αμερική. Διότι αυτή η καταγραφή των βιωμάτων, απλώς μετατρέπει τη μνήμη μας σε έναν πολτό και εμάς σε παρατηρητές και όχι συμμετέχοντες της ζωής. Κάποτε μια εποχή είχε τη δική της χαρακτηριστική εικόνα. Τώρα είμαστε στο φλου». [...]

Ψευδής εαυτός

Σουζάνα Παπαφάγου:

«Εστιάζουμε συνεχώς στις μεμονωμένες στιγμές, τελικά όμως δεν επενδύουμε ούτε στο χτες, ούτε στο αύριο, ούτε στο εδώ και τώρα. Επενδύουμε σε αυτό που επιθυμούμε να προβάλουμε στους άλλους. Η προσπάθεια να προβάλουμε την εικόνα μας συνδέεται άμεσα με το ναρκισσιστικό πλέγμα που υπάρχει σε όλους μας αλλά σε διαφορετικές διαβαθμίσεις. Όσο πιο χαμηλή είναι η αυτοεκτίμησή μας, τόσο προσπαθούμε να επιβιώσουμε φωτογραφίζοντας, κυριολεκτικά, στιγμιότυπα άδεια, κενά από συναισθηματικές επενδύσεις. Μέσα από φωτογραφίες και “τσιτάτα” εμφανίζεται ένας εαυτός ψευδής, που τον φοράμε σαν ρούχο.

Έτσι, δημιουργούμε στην ουσία μια φαντασιωσική σχέση με την ομάδα των ανθρώπων που μας περιβάλλουν και αντιλαμβανόμαστε τον εσώτερο κόσμο μας από την αντανάκλασή μας στις οθόνες των άλλων. Όταν δεν βρίσκουμε την ανταπόκριση που περιμένουμε, τότε δημιουργείται εντός μας μια μεγάλη αναταραχή. Η ίδια αναταραχή επικρατεί και όταν κλείνει το κινητό μας τηλέφωνο, όταν για παράδειγμα πέφτει η μπαταρία του, είναι σαν να σβήνει μαζί και ο καθρέπτης μας. Σαν να μην υπάρχουμε...».

Γιούλη Επτακοίλη, Μαργαρίτα Πουρνάρα, Στην εποχή των smartphones..., Η Καθημερινή
8/11/2015

Ασκήσεις

1. Ποιες αλλαγές επέφερε η χρήση των smartphones, σύμφωνα με τον Καμίλο Νόλας;
2. Ο Νόλας ξεκινάει από μια θέση, τη διευκρινίζει και την τεκμηριώνει με ένα παράδειγμα και καταλήγει σε ένα συμπέρασμα. Παρακολουθήστε το ζετούλιγμα της σκέψης του.
3. *...η καταγραφή των βιωμάτων, απλώς μετατρέπει τη μνήμη μας σε έναν πολτό και εμάς σε παρατηρητές και όχι συμμετέχοντες της ζωής.* Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτή την άποψη του Νόλας για τις φωτογραφίες selfies;
4. Πώς αντιλαμβάνεστε τις δύο τελευταίες φράσεις του Νόλας: *Κάποτε μια εποχή...είμαστε στο φλου;*
5. Ποιες συνέπειες, θετικές και αρνητικές, θεωρείτε ότι έχει η χρήση των smartphones; Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο (περίπου 200 με 250 λέξεις), λαμβάνοντας υπόψη τα δημοσιεύματα [Εφηβοι δεσμώτες των smartphones](#) και [Στην εποχή των smartphones](#).
6. Η Σουζάνα Παπαφάγου δίνει μια ψυχολογική ερμηνεία στη σύγχρονη τάση να φωτογραφιζόμαστε συνεχώς. Ποιο θεωρεί ότι είναι το κίνητρο που μας ωθεί και ποιες οι συνέπειες; Συμφωνείτε; Ποια είναι η δική σας ερμηνεία για το θέμα;
7. Να αναζητήσετε στα λεξικά τον όρο *ναρκισσισμός*, προκειμένου να κατανοήσετε καλύτερα τον όρο *ναρκισσιστικό πλέγμα* που χρησιμοποιεί η Παπαφάγου. Να αναζητήσετε, επίσης, τον μύθο του Νάρκισσου στο [Μυθολογικό Λεξικό του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας](#) και να συζητήσετε σχετικά με τον συμβολισμό του.
8. *Η δική μου σχέση με τις φωτογραφίες selfies.* Να γράψετε ένα κείμενο με τη μορφή ημερολογίου, όπου θα καταθέσετε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας. **ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ**
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
9. Οργάνωση project: Να οργανώσετε σε ομάδες **PROJECT-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ** μια έρευνα για *τις φωτογραφίες selfies*. Μπορείτε να αξιοποιήσετε ως ερευνητικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη ευθυνόμενοι σε μαθητές του σχολείου σας. Στην προετοιμασία της έρευνας, διατυπώστε το βασικό ερευνητικό σας ερώτημα και καταγράψτε μια σειρά από ανοιχτά ερωτήματα. Επικεντρωθείτε σε τρία ερωτήματα που θεωρείτε ότι είναι τα πιο σημαντικά. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μαγνητόφωνο για την καταγραφή της συνέντευξης.
10. Οργάνωση project: Να επισκεφθείτε το [φωτογραφικό αρχείο του μουσείου Μπενάκη](#). Χωριστείτε σε ομάδες και μελετήστε τη ζωή και το έργο φωτογράφων όπως η [Nelly's \(Ελλη Σουγιουλτζόγλου-Σεραϊδάρη\)](#), η [Βούλα Παπαιωάννου](#), ο [Κώστας Μπαλάφας](#), ο [Νικόλαος Τομπάζης](#), ο [Δημήτρης Χαρισιάδης](#), ο [Περικλής Παπαχατζηδάκης](#). Να αναζητήσετε στο διαδίκτυο ή σε

έντυπες εκδόσεις περισσότερα στοιχεία και να ετοιμάσετε ένα πολυτροπικό κείμενο της επιλογής σας, προκειμένου να παρουσιάσετε τη δουλειά σας στην τάξη.

11. Οργάνωση project: Να

αναζητήσετε τη φωτογραφική

ιστορία του τόπου σας. Συλλέξτε παλιές φωτογραφίες της περιοχής σας καθώς και στοιχεία για τους φωτογράφους. Να οργανώσετε θεματικά το υλικό που συλλέξατε και να ετοιμάσετε πολυτροπικά κείμενα κατάλληλα για την παρουσίαση της δουλειάς σας στον ιστότοπο του σχολείου σας, σε σχετική εκδήλωση στο σχολείο, στον δήμο ή την κοινότητα και αλλού.